

Yttrande avseende översyn av rennäringslagstiftningen N2020/02068/FJR

Statsrådet Jennie Nilsson har bjudit in samebyn till sakråd i syfte att inhämta synpunkter inför framtagande av direktiv för en utredning kring översyn av rennäringslagen.

Samebyn är starkt kritisk till Regeringskansliets process där de sakråd som nu genomförs ingår. Processen uppfyller inte de kriterier som internationell urfolksrätt ställer för staters konsultationer med urfolk och urfolks inflytande i beslutsprocesser. Exempelvis har Näringsdepartementet inte beaktat det SSR som samebyarnas företrädare framfört fram till nu, samebyarna har inför sakrådet fått avsevärt mindre tid till förberedelse än Regeringskansliet, och i det kommande sakrådet har samebyarnas taletid minimerats till tre minuter. Noteras ska även att andra aktörer (icke samiska organisationer och myndigheter) har bjudits in samtidigt i denna process samt att dessa aktörer har getts större möjligheter till taletid vid sina sakråd.

Samebyn anser att det är en förutsättning att samebyarna och SSR har ett avgörande inflytande i processen kring en förändring av rennäringslagen, både till dess form och innehåll.

Samebyn ställer sig också mycket kritisk till att andra aktörer utanför det samiska samhället inbjudits till sakråd i detta skede och ges möjlighet att påverka utredningsdirektivet för en utredning som gäller Rennäringslagen, vilken till största delen är en intern reglering av samebyarnas organisering.

Samebyns inställning är att frågan som är aktuell att utredas i dagsläget är en översyn av 31–34 §§ rennäringslagen, de paragrafer som reglerar upplåtelse av jakt och fiske. En sådan utredning måste utgå från en rättslig analys och spegla den rättsutveckling och praxis som skett nationellt, bland annat genom Girjasdomen, men även utvecklingen internationellt och de åtaganden som Sverige har att leva upp till.

Samebyns uppfattning är att den förändring som nu ska genomföras ska omfatta samtliga samebyar. Vi anser det anmärkningsvärt att man från departementet föregår en juridisk analys och förordar en ogrundad uppdelning mellan samebyar i olika områden.

Samebyns position och inställning till de frågeställningar som Näringsdepartementet adresserat sammanfattas här i punktform.

- Att samebyarna är innehavare av rätten till jakt- och fiske.
- Att statens agerande framåt måste baseras på att det är samebyarna i förhållande till staten som ensamt har rätt att upplåta småviltsjakt och fiske.
- Att den av regeringen aviserade utredningen enbart ska behandla 31–34 § rennäringslagen.
- Att utredningen ska utgå från en rättslig analys, rättspraxis och principer som fastslagits i nationell rätt.

Samebyns inställning är att kommande utredning ska ta sin utgångspunkt i renkötselrätten, dess egendomsskydd samt den rättsutveckling som skett.

Samebyn utgår från att regeringen i arbetet framåt hör sammar vad som framförs av samebyarna och SSR utifrån att utredningen kommer att hantera samebyarnas grundlagsskyddade egendomsrätter, samiska rättigheter samt en lagstiftning (RNL) som reglerar samebyns interna arbete och organisering.

2020-09-30

Birgitta Engrund Sohlberg,

Ordförande Vittangi sameby